

הניזקין פרק חמישי גיטין

נו:

תורה אור

1. ונפך סבבי הארץ בקרדו והלבנון בארץ ישראל ישיעוהו לו
2. הנהה ארירו משעט ומשלו סקורבו זרא והקרבניה ונפש אלו כי מי הוא זה קרב את לבו לנפש אלו נאם ה' ירמיהו לו כא
3. אעקרה וא ארצה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן והי עמק יזרעל ויהו והלבנון
4. מפר אריות כדים וקמיס יחולל משיב הקמיס אחר ודעתם ישלבל ישיעוהו מי כה
5. מאור עינים ישמח לב שמועה טובה הרען עצמו פסלי טול
6. לב ששח יטוב ונהה ויהו נבאה היבש גרם
7. ואמר אי אלהימו צור
8. אשגא צורין כקרב מוצרך שמו אותהם אחרות תהלים עז ד
9. ה' אלכי בקאות מי כמורן דסין יה ואמנותן קיבוטותיה תהלים פט ט
10. מי מבכה באלים ה' מי מבכה נאדר בקוש טורא תהלת עשה פלא: שמת טו יא
11. וכן ראיתי רשעים קברים וקאו ומקום קרודו יהלכו וישמחו בעיר אשר פו עשה זה קהלת ח' י
12. יהו צדיקה לראש ארביה שלו כי ה' דונה על רב פשטיה עלליקה תהלו שבו לפני עזי: איכה א א

אי לאו דמלכא את לא מיפסרא ירושלים בידך. אע"ג דלמתי לא מימסרתי כדו עד שנה טיטוס מ"מ מיון דכבר לר עליה שלש שנים והוה כפנה הו כי אלו כנר נמסרה: **ונעשה** גם והיה דם בו. להודיע דקשה לפני המקום מורכב בית המקדש: **וניקיך** בפורחו ד' שנים. לא נעשה טרפה כקן דרען מוטעו נכנס ולא יוקב הקיום ועד דיש חילוק בין טריפות דלדס לנהמה כדפרסיית כפרק קמא דערוזין (ק"ג א): **וי**

איברא מלכא את דאי לאו מלכא את לא מימסרא ירושלים בידך דכתיב יהוה לבנון באריר יפול ואין אריר אלא מלך דכתיב יהוה ארירו ממנו וגו' ואין לבנון אלא ביהמ"ק שנאמר יהוה הטוב הזה והלבנון ודקאמרת אי מלכא אנא אמאי לא קאחית לגבאי עד האידנא בריוני דאית בן לא שבקינן אמר ליה אילו חבית של דבש ודרקון כרוך עליה לא היו שוברין את החבית בשביל דרקון אישתיק קרי עליה רב יוסף ואיתימא רבי עקיבא ימשיב חכמים אחר ודעתם יסכל איבעי ליה למימר ליה שקלינן צבתא ושקלינן ליה לדרקון וקמלינן ליה וחביתא שבקינן לה אדחכי אתי פריסתקא עליה מרומי אמר ליה קום דמית ליה קיסר ואמרי הנהו חשיבי דרומי לאותיביך ברישא הוה סיים חד מסאני בעא למסימא לאחרינא לא עייל בעא למשלפא לאידך לא נפק אמר מאי האי אמר ליה לא הצטער שמועה טובה אתיא לך דכתיב שמועה טובה תדרשן עצם אלא מאי תקנתיה ליתי איניש דלא מיתבא דעתך מיניה ולחליף קמך דכתיב ורוח נכאה תיבש גרם עבד הכי עייל אמר ליה ומאחר דחכמיתו כולי האי עד האידנא אמאי לא אתיתו לגבאי אמר ליה ולא אמרי לך אמר ליה אנא נמי אמרי לך אמר ליה מיל אזילנא ואניש אחרינא משרדנא אלא בעי מינאי מירי דאתן לך אמר ליה תן לי יבנה וחכמיה ושושילתא דרבן גמליאל ואסוותא דמסיין ליה לרבי צדוק קרי עליה רב יוסף ואיתימא רבי עקיבא ימשיב חכמים אחר ודעתם יסכל איבעי למימר ליה לשבקינהו הוה זימנא והוה סבר דלמא כולי האי לא עביד והצלה פורתא נמי לא הוה אסוותא דמסיין ליה לרבי צדוק מאי היא יומא קמא אשקויה מיא דפארי למחר מיא דסיפוקא למחר מיא דקמחא עד דרווח מייעה פורתא אול שרדיה למיטום הרשע ואמר אי אלהימו צור חסר בו זה מיטום הרשע שחירף וגידף כלפי מעלה מה עשה תפש זונה בידו ונכנס לבית קרשי הקדש והציע ספר תורה ועבר עליה בעירה ונמל סוף וגידר את הפרוכת ונעשה נא והיה דם מבצין ויוצא וכסבור הרג את עצמו שנאמר שאגו צורריך כקרב מועריך שמו אותותם אותות אנם חנן אומר מי כמוך חסין יה מי כמוך חסין וקשה שאתה שומע ניאוצו וגידופו של אותו רשע ושותק דבי רבי ישמעאל חנא ימי כמוך באלים ה' מי כמוכה באלמים מה עשה נמל את הפרוכת ועשאו כמין גרוגתני והביא כל כלים שבמקדש והניחן בהן והושיבן כספניה לילך להשתבח בעירו שנאמר ויכבן ראיתי רשעים קבורים ובאו וממקום קרודו יהלכו וישתבחו בעיר אשר כן עשו אל תיקרי קבורים אלא קבוצים אל תיקרי וישתבחו אלא וישתבחו איכא דאמרי קבורים ממש דאפילו מילי דמממרן אינלייא להון עמד עליו נחשול שבים לטובעו אמר כמדומה אני שאלהיהם של אלו אין גבורתו אלא במים בא פרעה טבעו במים בא סיסרא טבעו במים אף הוא עומד עלי לטובעני במים אם גבור הוא יעלה ליבשה ועשה כמי מלחמה יצתה בת קול ואמרה לו רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה אמאי קרי לה בריה קלה דמעלנא אית לה ומפקנא לית לה עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה עלה ליבשה בא יתוש ונכנס בחוטמו ונקר כמחוו שבע שנים יומא חד הוה קא חליף אבבא רבי נפחא שמע קל ארזפתא אישתיק אמר איכא תקנתא כל יומא מייתו נפחא ומחו קמיה לנכרי יהיב ליה ארבע זוזי לישראל אמר ליה מיסתייד דקא חזית בסנאך עד תלתין יומין עבד הכי מכאן ואילך כיון דדש דש תניא אמר רבי פנחס בן ערובא אני הייתי בין גדולי רומי וכשמת פצעו את מוחו ומצאו בו כצפור דרור משקל שני סלעים כמתיתא תנא כצנול בן שנה משקל שני ליטרין אמר אביי נקטינן פיו של נחושת וצפורינו של ברזל כי הוה קא מיית אמר להו ליקליהו להווא גברא ולברדי לקיטמיה אשב ימי דלא לשכחיה אלהא דיהודאי ולוקמיה בדינא ואי אונקלוס בר קלוניקוס בר אחתיה דמיטום הוה בעי לאגיורי אול אסקיה למיטום כבנגידיא אמר ליה מאן חשיב בהווא עלמא אמר ליה ישראל מהו לאידבוקי בהו אמר ליה מילייהו נפישין ולא מצית לקוימניהו זיל איגרי בהו בהווא עלמא והוית רישא דכתיב יהו צדיה לראש וגו' כל המיצר לישראל נעשה ראש אמר ליה דיניה דהווא גברא במאי א"ל במאי

מיכש העלם שלן: טן לי יבנה. שלא תמרינה ולא מהרוד חכמיה: ושויילתא דרבן גמליאל. משפחת הנשיא שלא מהרגם שלא חלה שלטנות בית דוד: ואסווסא. רופאים מן לי מאנשיך שיפאחו את רבי צדוק שלא היה יכול לגלוע אולם לפי שמתקצרו מעיו כמענימויו: והוא סבר. רכן יוחנן סבר: כולי האי. דלשנק לירושלים לא עביד ליה ואשתמחא דלפי הללה פורתא לא עבדי הלכך צניעא מיניה הא דמיהו הללה פורתא: מיא דפארי. מים ששוריו בהם סוכין: מיא דסיפוקא. סוכין גסין וקמח מעורב בהן: שאגו צורריך כקרב מועריך. נבית שאמה ממועדו בו: שמו אסווסא אסווסא. אמרו שקימניהו סוכין. דס זה של מי הוא אס לא שפרגו את עצמו: עצמו. כינו כלפי מעלה: חסין. מתאפק: כמין גרוגתני. סל גדול ששופים בו יין מנת לבור וקורין קולדוי"ר: וישכמו צעיר אשר כן עשו. הגבורה האמת שאמם רואין: מיני דמישמין. טעמון ממונס של ישראל: נחשול. רוח טעניה: סיפרא. נמל קישון גרסם: משללא. פה להכניס מאכל: מפקנא. מולא דרך בית הרעי: ארופסא. קורנס: אישטיק. אומו יתוש מלנקר מפני קול הקורנס: כיון דדש דש. משהרגיל הימוש ולמד כקול הקורנס הכיר בו ולא היט מיקורו: לפור דבור. רודיליא: כנגידיא. אונ: במאי

מסורת הש"ס
 (א) נלפי שהנהגה לא ישראל שמעלה ליה טעם זה כגון כסדר הקדים פי' מתערי"א. (ב) ובערך פרק נדר ד' איתא בבבירא פי' ככשוף. (ג) סתריין קרי: פ"ש. (ד) ולמחר קודם שמתיר להם נפשה ראש שלא יאמרו כד ארבה שפילה מפר אל בניו. כ"כ חוטפות מיניה יג: ד"ה שלא. (ס) מ"א: בחמת מקך. (ז) ונפטי"ו מיד דימות מכת הטיי"ע על מ"ש חוס' דהבא דמפרישת ג"כ דעירובין אכל לא מלאמי שם כלום עכ"ל נראה שלא היה לפניו מה שדמם שם בחוטפות דעירובין. ד"ה טען שורה מיד כשם חוס' כ"י ומיכה כמה גני ארם וכו' פ"ש ופי' חוס' ביק נא. ד"ה נעבד וחוסי' ונחסי' קמ'. ד"ה ודלמח וכו' מולין מכ: ד"ה וא"ר יתום' וחסופות כדורת ט: ד"ה מ"ו.

הנהרות הגרא
 [א] נב' לוחקלות כריתונקלם כר אהיהם דלמרייטום הוה סי' כ"ג:
 לעזרי רש"י
 קולדוי"ר (קולדוי"ר).
 ספנות רודיליא
 (אורדיליא). טענית.
 מוסף רש"י
 כיון דדש דש. לפון מרגל ומיכה כדו.)